



## БАЯНХОНГОР АЙМАГТ 2022 ОНЫ 2 ДУГААР САРД БҮРТГЭГДСЭН ГЭМТ ХЭРЭГ, ЗӨРЧЛИЙН НӨХЦӨЛ БАЙДАЛ

2022 оны 03 дугаар сарын 04

Номгон

### НЭГ: ХҮЛЭЭН АВЧ ШАЛГАСАН ГОМДОЛ, МЭДЭЭЛЭЛ

1.1. Тус цагдаагийн газар нь 2022 оны 2 сард иргэн, аж ахуйн нэгжээс гэмт хэрэг, зөрчлийн шинжтэй 882 дуудлага, мэдээлэл хүлээн авч хуульд заасан журмын дагуу шалгаж шийдвэрлэсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 183 буюу 26.1 хувиар өссөн. Үүнээс 248 буюу 28.1 хувь нь гэмт хэргийн шинжтэй, 634 буюу 71.9 хувь нь зөрчлийн шинжтэй гомдол байна.

Гэмт хэргийн шинжтэй гомдол,  
мэдээллийн шийдвэрлэлт :

Зөрчлийн шинжтэй гомдол,  
мэдээллийн шийдвэрлэлт:

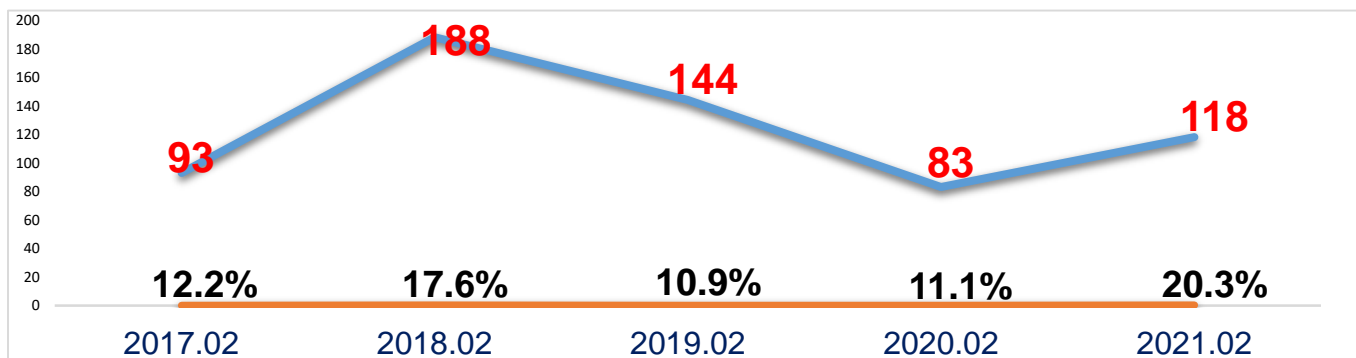


Хүлээн авч шалагасан гомдол, мэдээллээс гэмт хэргийн шинжтэй 54, зөрчлийн шинжтэй 40 нийт 94 буюу 10.6 хувь нь шийдвэрлэгдээгүй, хуулийн хугацаанд шалгагдаж байна.

Гэмт хэргийн шинжтэй гомдол, мэдээллийн 23 буюу 9.2 хувийг 5 хоногт, 171 буюу 68.9 хувийг 6-19 хоногт, Зөрчлийн шинжтэй гомдол мэдээллийн 584 буюу 92.1 хувийг 5 хоногт тус тус шалгаж шийдвэрлэсэн.

### ХОЁР. БҮРТГЭГДСЭН ГЭМТ ХЭРЭГ

Аймгийн хэмжээнд энэ оны 2 дугаар сард 118 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад 35 нэгжээр буюу 42.1 хувиар өссөн.



Энэ хугацаанд хэрэг бүртгэлтийн 74 хэрэг бүртгэгдснээс 15 хэргийн холбогдогчийг яллагдагчаар татаж ял сонгосон. Нийт гэмт хэргийн илрүүлэлт 20.3 хувьтай байгаа нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 9.2 пунктээр өссөн байна.

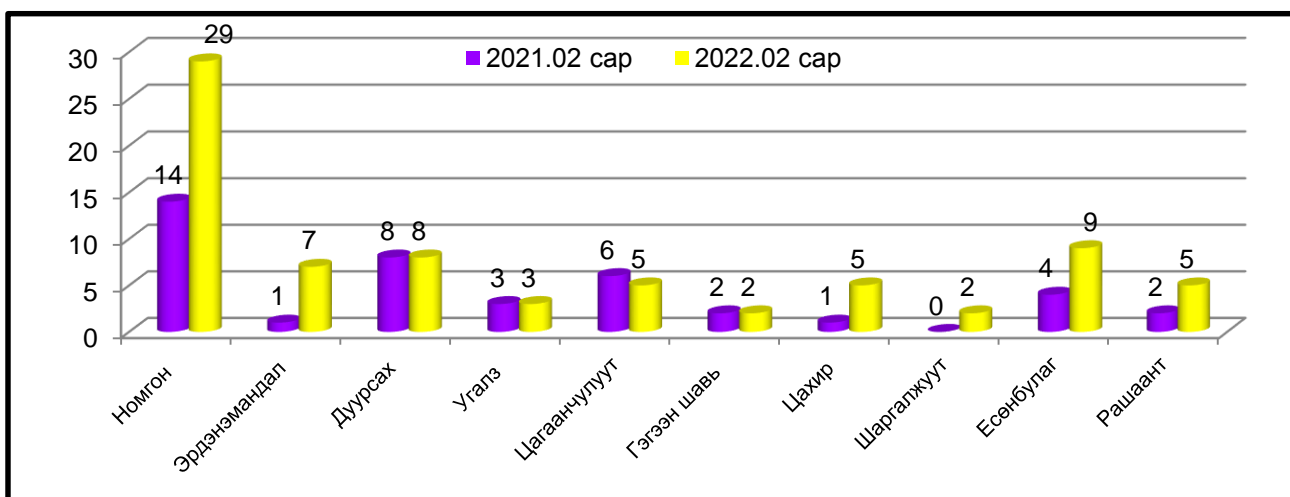
**63.5%** буюу **75** нь Баянхонгор сум



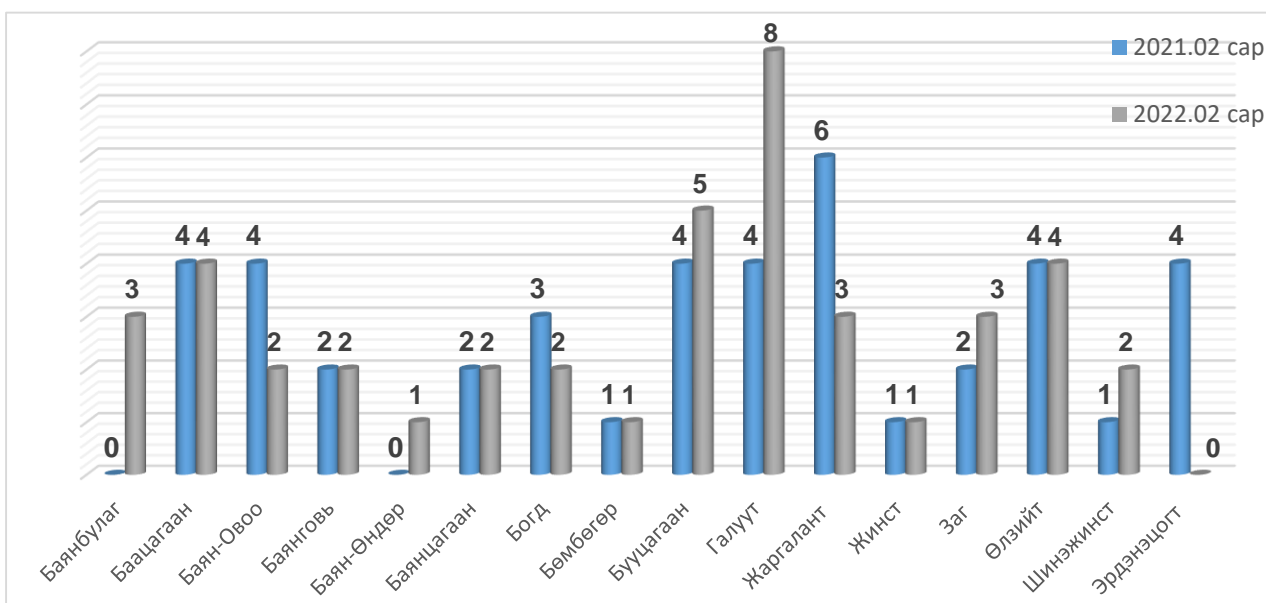
**36.5%** буюу **43** нь бусад сумдад



### Гэмт хэргийн гаралтыг сумдаар нь харьцуулсан байдал



### Гэмт хэргийн гаралтыг сумдаар нь харьцуулсан байдал





### Гэмт хэрэг үйлдэгдсэн байдал:

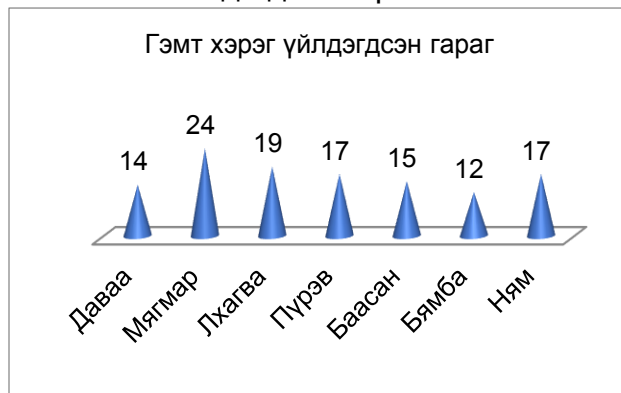
Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 32 буюу 27.1 хувь нь согтуугаар, 15 буюу 12.7 хувь нь эмэгтэй хүн оролцож, 13 буюу 11 хувь нь бүлэглэн, 2 буюу 1.6 хувь нь хүүхэд оролцож, 15 буюу 12.7 хувь нь гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас тус тус үйлдэгдсэн байна.



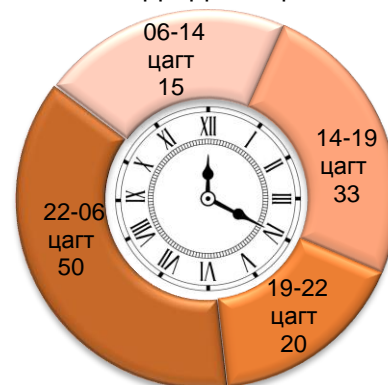
### Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн үйлдэгдсэн газар, гараг, цаг хугацаа

Баянхонгор аймагт бүртгэгдсэн 118 гэмт хэргээс 37 буюу 31.3 хувь нь гэр орон сууцанд, 14 буюу 11.8 хувь нь гудамж талбайд, 18 буюу 6,2 хувь нь олон нийтийн газар, 3 буюу 2.5 хувь нь авто замд, 2 буюу 1.7 хувь нь тус тус төрийн байгууллага, аж ахуйн нэгжид, 42 буюу 35.5 хувь нь бусад газарт үйлдэгдсэн байна.

#### Үйлдэгдсэн гараг:

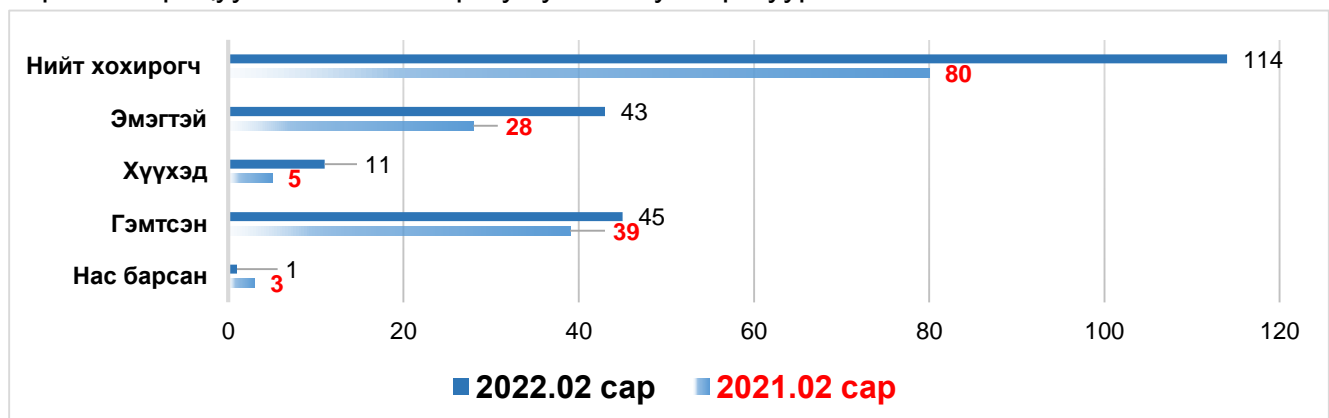


#### Үйлдэгдсэн цаг:



### Гэмт хэргийн улмаас хохирсон хүн, байгууллага:

Гэмт хэргийн улмаас 114 иргэн хохирч, үүнээс 45 хүн гэмтсэн нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал 6 нэгжээр буюу 15.3 хувиар өсч, 1 хүн нас барсан нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал 2 нэгжээр буюу 66.6 хувиар буурсан.



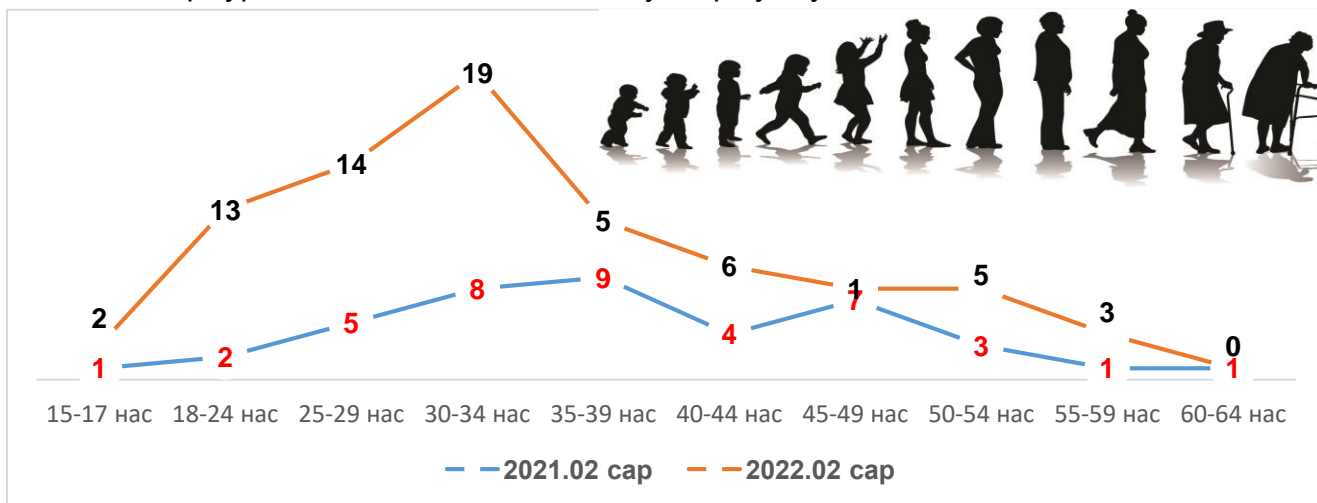
Гэмт хэргийн улмаас 512.0 сая төгрөгийн хохирол учирснаас 69.5 сая төгрөгийг нөхөн төлүүлж, хохирол нөхөн төлүүлэлт 13.5 хувьтай байна:

	1000		18.1		12.6		15.8	
	165.5	512.0	Нөхөн төлүүлэлт		Битүүмжилсэн хөрөнгө			
2021 оны 2 сар	165.5		18.1		12.6			
2022 оны 2 сар	512.0		69.5		15.8			

■ 2021 оны 2 сар ■ 2022 оны 2 сар

### Гэмт хэрэгт холбогдсон хүн:

Энэ хугацаанд нийт 68 хүн шалгагдсан нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 27 нэгжээр буюу 65.8 хувиар өссөн бөгөөд 13 эмэгтэй хүн холбогдон шалгагдсан нь 1.6 дахин, 18 хүн урьд ял шийтгэгдсэн нь 80 хувиар тус тус өссөн.



### Нийгмийн байдал



### Боловсролоор нь



## ГУРАВ: ЗӨРЧЛИЙН МЭДЭЭ

Аймгийн хэмжээнд 2022 оны 02 дугаар сард нийт 2853 зөрчил шалгасан нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 127 зөрчлөөр буюу 4.3 хувиар буурсан. Бүртгэгдсэн зөрчлийн 2813 буюу 98.6 хувийг шийдвэрлэсэн байна.

Бүртгэгдсэн зөрчлөөс 2403 зөрчлийг ердийн журмаар 64028.8 төгрөгөөр, 309 зөрчлийг хялбаршуулан шалгах журмаар 77290.0 мянган төгрөгөөр, зөрчлийн хэрэг нээн шалгасан 10 зөрчлийг 2955.0 мянган төгрөгөөр **/нийт торгууль 144273.8/** тус тус торгож шийдвэрлэсэн байна.

Энэ хугацаанд 87 хүнд баривчлах шийтгэл ногдуулсан нь 1 нэгжээр буюу -1.1 хувиар, 137 зөрчлийг торгож, эрх хассан нь өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад 20 нэгжээр буюу 17.1 хувиар өссөн байна.



Зөрчил үйлдэгдсэн онцлог:

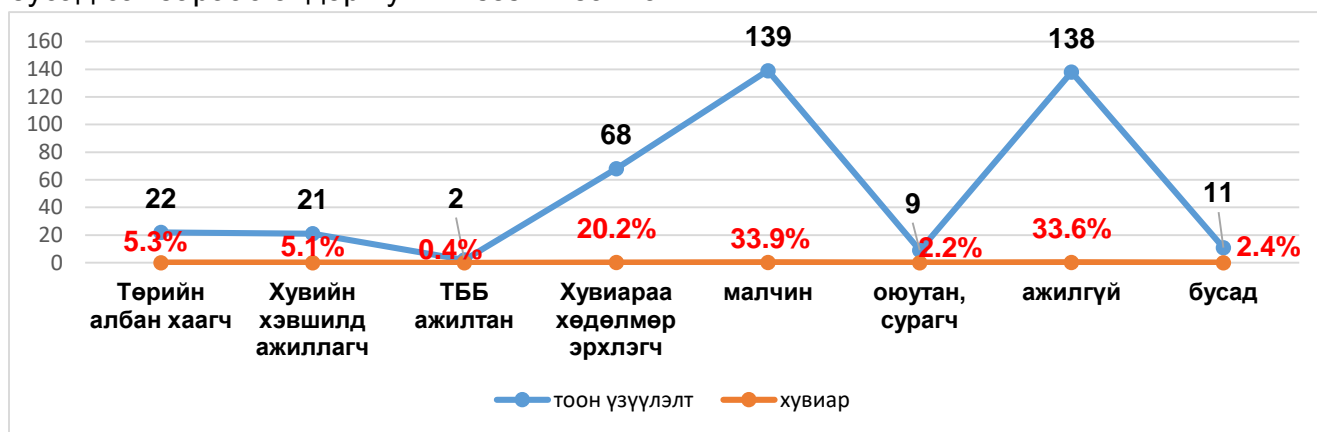
Зөрчил үйлдэгдсэн байдал	2021.02	2022.02 сар	/Өсөлт,бууралт/	Хувиар
Согтуугаар	298	320	22	7.4%
Хүүхэд оролцсон	2	0	-2	-100%
Эмэгтэй хүн оролцсон	14	59	45	3.2 дахин
Гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас	43	41	-2	-4.7%
Олон нийтийн газар	19	21	2	10.5
Гэр орон сууцанд	118	133	15	12.7%
Гудамж талбайд	301	253	-48	-15.9%

Зөрчил үйлдэгдсэн цаг хугацаа, гарагийг нийт зөрчилтэй харьцуулсан эзлэх хувь:

Зөрчил гарсан цагаар нь:		Зөрчил гарсан өдрөөр нь:	
06-12 цагт	627 буюу 22%	Даваа гараг	496 буюу 17.4%
		Мягмар гараг	397 буюу 13.9%
13-18 цагт	1537 буюу 53.8%	Лхагва гараг	450 буюу 15.7%
		Пүрэв гараг	361 буюу 12.7%
19-24 цагт	545 буюу 19.1%	Баасан гараг	423 буюу 14.8%
		Бямба гараг	372 буюу 13%
01-05 цагт	144 буюу 5%	Ням гараг	354 буюу 12.4%

**Зөрчил үйлдсэн иргэдийг нийгмийн байдлаар нь авч үзвэл:**

Энэ хугацаанд 410 иргэн зөрчилд холбогдон шалгагдсанаас 70 буюу 17 хувь нь эмэгтэй, 139 буюу 33.9 хувь нь тус тус малчин болон ажилгүй, 68 буюу 16.5 хувь нь хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч, 22 буюу 5.4 хувь нь төрийн албан хаагч эзэлж байгаа нь бусад салбараас өндөр хувийг эзэлж байна.



**Шийтгэл ногдуулсан эрх бүхий албан тушаалтнаар нь авч үзвэл:**



317 буюу 77.1 хувьд цагдаагийн байгууллагын эрх бүхий алба хаагч

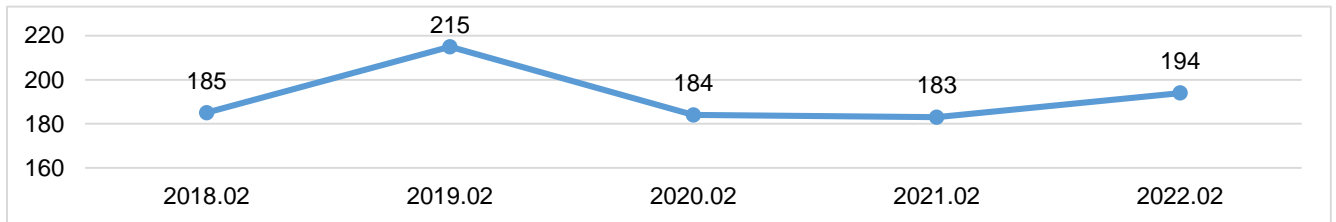


94 буюу 22.8 хувьд шүүгч

**Согтууруулах үндэс хэрэглэсэн үедээ гэмт хэрэг, зөрчилд холбогдсон этгээдийг эрүүлжүүлэх, саатуулах үйл ажиллагаа:**

Энэ хугацаанд 194 хүн эрүүлжүүлэгдсэн нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 11 нэгжээр буюу 6 хувиар өсч, эрүүлжүүлэгдсэн хүний 161 буюу 83 хувийг гэр, орон сууцнаас, 15 буюу 7.7 хувийг гудамж талбайгаас, 7 буюу 3.6 хувийг байгууллага, аж ахуйн нэгжээс, 6 буюу 3.1 хувийг үзвэр, үйлчилгээний газраас, 1 буюу 0.5 хувийг зочид буудлаас, 2 буюу 1 хувийг бар цэнгээний газраас тус тус эрүүлжүүлэгдсэн байна.

**Сүүлийн 5 жилд эрүүлжүүлэгдсэн хүний тоо:**



Нийт эрүүлжүүлэгдсэн хүний 186 буюу 95.9 хувь нь эрэгтэй, 8 буюу 4.1 хувь нь эмэгтэй хүн эзэлж байна.

### НЭГ: ДҮГНЭЛТ

Аймгийн хэмжээнд 2021 оны 02 дугаар сард бүртгэгдсэн гэмт хэрэг, зөрчлийн статистик мэдээнд үндэслэн дараах дүгнэлтийг хийж байна. Үүнд:

#### НЭГ. ХҮЛЭЭН АВСАН ГОМДОЛ, МЭДЭЭЛЛИЙН ТАЛААР:

1.1. Тус цагдаагийн газарт 2022 оны 2 дугаар сард иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллагаас гэмт хэрэг, зөрчлийн шинжтэй 882 гомдол, мэдээлэл хүлээн авч шалгасан нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал 183 нэгжээр буюу 26.1 хувиар өссөн.

1.2 Баянхонгор аймаг дахь Цагдаагийн газар нь нийт хүлээн авч шалгасан гомдол, мэдээллийн ачааллаар орон нутгийн Цагдаагийн газар, хэлтсийн хэмжээнд ДАВДУГААРТ хангайн бүсийн 6 аймгаас ГУРАВДУГААР эрэмбэлэгдэж байна.

#### ХОЁР. БҮРТГЭГДСЭН ГЭМТ ХЭРГИЙН ТАЛААР:

2.1. Баянхонгор аймаг дахь Цагдаагийн газарт 2022 оны 2 дугаар сард нийт 118 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 35 нэгжээр буюу 42.1 хувиар өссөн.

2.2. Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн өсөлт, бууралтыг Эрүүгийн хуулийн бүлгээр нь авч үзвэл: Өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад хүний эрүүл мэндийн халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг 11.4 хувиар, хулгайлах гэмт хэрэг 54.5 хувиар, мал хулгайлах гэмт хэрэг 4 дахин, залилах гэмт хэрэг 42.8 хувиар, хүнийг амиа хорлох нөхцөл байдалд хүргэх гэмт хэрэг 100 хувиар, бусад гэмт хэрэг 37.5 хувиар **тус тус өсч**, хүнийг алах гэмт хэрэг 100 хувиар **буурсан** бол хүчиндэх, дээрэмдэх, хөдөлгөөний аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэргүүд ижил түвшинд байна.

2.3. Бүртгэгдсэн хэргийн 30 гэмт хэргийн 24.5 хувийг хүний эрүүл мэндийн халдашгүй байдлын эсрэг гэмт хэрэг, 58 буюу 49.1 хувийг өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг эзэлж байгаа бөгөөд эдгээр 2 бүлгийн гэмт хэрэг нь нийт хэргийн 74.5 хувийг эзэлж байгаа бөгөөд энэ нь сүүлийн жилүүдэд өсөлттэй байгаа үзүүлэлт юм.

Нийт бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 63.5 хувь нь Баянхонгор суманд үйлдэгдсэн бөгөөд Баянхонгор суманд үйлдэгдсэн гэмт хэрэг 82.9 хувиар өссөн нь аймгийн хэмжээнд бүртгэгдсэн гэмт хэрэг 42.1 дахин өсөхөд шууд нөлөөлсөн.

Мөн зонхилон үйлдэгддэг мал хулгайлах, хүний эрүүл мэндийн халдашгүй байдлын эсрэг, иргэдийн өмчийг хулгайлах, залилах болон бусад гэмт хэргүүд өссөн нь нийт хэрэг өсөхөд нөлөөлсөн.

2.4. Нийт гэмт хэргийн гаралтаар орон нутгийн хэмжээнд 2022 оны 2 дугаар сарын байдлаар АРВАНХОЁРДУГААРТ, хангайн бүсийн хэмжээнд ДӨРӨВДҮГЭЭРТ байгаа нь



бусад орон нутагтай харьцуулахад эрүү хэв журмын нөхцөл байдал хүнд, алба хаагчид ачаалалтай ажиллаж байна гэж дүгнэхээр байна. Гэмт хэргийн гаралтаар НЭГДҮГЭЭРТ Өвөрхангай аймаг 259, ХОЁРДУГААРТ Орхон аймаг 194, Дархан-Уул аймаг 180 бүртгэгдэн нь гэмт хэргийн гаралтаар эхний 3 аймагт багтаж байна.

2.5 Мал хулгайлах гэмт хэрэг 16 нэгжээр 4 дахин, залилах гэмт хэрэг 3 нэгжээр 42.8 хувиар өссөн . Тэр дундаа залилах гэмт хэрэг нь цахим орчинд үйлдэгдэх тохиолдол өссөөр байгаа нь онцгой анхаарал татаж байна.

### **ГУРАВ. ГЭМТ ХЭРГИЙН ИЛРҮҮЛЭЛТИЙН ТАЛААР:**

3.1. Гэмт хэргийн илрүүлэлт аймгийн хэмжээнд 20.3 хувьтай байгаа нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 9.2 пунктээр өссөн байгаа нь цагдаагийн алба хаагчдаас мөрдөн шалгах ажиллагааг үр дүнтэй явуулах, гэмт хэргийг халуун мөрөөр нь илрүүлэх ажиллагаа сайжирсны нэг илрэл юм.

### **ДӨРӨВ. ГЭМТ ХЭРЭГ, ЗӨРЧИЛД ХОЛБОГДОГЧИЙН ТАЛААР:**

4.1. Гэмт хэрэг, зөрчилд холбогдогчдийн нийгмийн байдлаар нь авч үзэхэд гэмт хэрэгт холбогдсон иргэдийн 20 буюу 29.4 хувь нь, гэмт хэрэгт өртөж хохирогчдийн 33 буюу 28.9 хувь нь, зөрчилд холбогдогчийн 139 буюу 33.9 хувь нь тус тус малчин иргэд байгаа нь тэдний хууль, эрх зүйн мэдлэг, мэдээлэл дутмаг байгаатай холбоотой гэж дүгнэж байна.

Мөн төрийн албан хаагчдаас гэмт хэрэг, зөрчилд холбогдох явдал нь таслан зогсоогдохгүй байгаа тул шийдвэрлэгдсэн тухай бүр нь байгууллагад нь “Албан мэдэгдэл” хүргүүлж, үр дүнг нь тооцож ажиллаж, сахилга ёс зүйг нь сайжруулах шаардлагатай байна.

### **ТАВ. ЗӨРЧЛИЙН ТАЛААР:**

5.1. Аймгийн хэмжээнд 2022 оны 02 дугаар сард нийт 2853 зөрчил шалгасан нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 127 нэгжээр буурсан.

Зөрчил гаргасан нийт 2722 иргэнийг 144273.8 төгрөгөөр торгосон. Үүнээс 2153 буюу 79 хувийг замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлын тухай хууль зөрчсөн зөрчил байна.

5.2. Энэ хугацаанд 194 эрүүлжүүлэгдсэн хүн 11 нэгжээр буюу 6 хувиар өссөн. Энэ хугацаанд эрүүлжүүлэгдсэн иргэдийн 161 буюу 83 хувь нь гэр орон сууцнаас эрүүлжүүлэгдсэн байгаа нь гэр бүл, ахуйн хүрээнд архи, согтууруулах ундааны зүйл хэрэглэх тохиолдол их байгаатай холбоотой байна.

## **САНАЛ**

1. Хүний эрүүл мэндийн халдашгүй байдлын эсрэг болон гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас үйлдэгдсэн гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор “Нэг хором” урьдчилан сэргийлэх нөлөөллийн арга хэмжээг аймгийн ГХУСАЗСЗ болон мэргэжлийн байгууллагуудтай хамтран зохион байгуулах,
2. Согтуугаар үйлдэгдсэн гэмт хэрэг, зөрчлийг бууруулах чиглэлээр “Жаргалтай амьдрал” төвтэй хамтран ажиллах, согтуугаар үйлдэгдсэн гэмт хэргийн криминологи судалгааны хүрээнд боловсруулсан зөвлөмжийг хэрэгжүүлэх,

3. Залилах болон цахим орчинд үйлдэгдэж буй гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр иргэдэд чиглэсэн мэдээлэл, сургалтууд, нөлөөллийн ажил арга хэмжээ зохион байгуулах,
4. Гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас үйлдэгдсэн гэмт хэрэг, зөрчил удаа дараа үйлдэж буй иргэдэд чиглэсэн нэг бүрчилсэн хяналтыг хэрэгжүүлэх,
5. Мал сүргийг хулгайн гэмт хэргээс хамгаалах монголын нийгэмлэгийн Баянхонгор аймаг дахь салбартай хамтран ажил, арга хэмжээ зохион байгуулан малчдын бүлгэмийн ажлыг тасралтгүй эрчимжүүлж, удирдлага зохион байгуулалтаар хангаж, малчдыг сум, багийн хүрээнд эргүүлд томилгоожуулан хуваарьт оруулах, шаардлагатай тохиолдолд тэднийг урамшуулах.
6. Гэмт хэргийн гаралт өсөлттэй байгаа баг, сумдад гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх, хөдөө сумдын иргэд, малчдыг мэдээллээр хангах, тэдэнд хууль, эрх зүйн мэдлэг олгох зорилгоор сумдад урьдчилан сэргийлэх ажил, сургалт, сурталчилгааг зохион байгуулах,
7. Насанд хүрээгүй иргэн холбогдсон гэмт хэрэг, зөрчлийн гаралт өсч байгаад анхаарч, гэмт хэрэгт холбогдсон, хохирсон насанд хүрээгүй хүнд сэтгэл зүйн зөвлөгөө тусламж үзүүлэх, гэмт хэрэг, зөрчилд өртөж, холбогдож болзошгүй хүүхдүүдийг бүртгэлжүүлж эцэг, эх асран хамгаалагч нартай нь байнгын уялдаа холбоотой ажиллах, хүүхдийн эрхийн хууль зүйн хороонд холбон зуучлах, цахим хэлбэрээр өсвөр насны хүүхдүүдэд сургалт сурталчилгааг тогтмол явуулах,

ТАНИЛЦУУЛГА ГАРГАСАН:  
МЭДЭЭЛЭЛ СУДАЛГААНЫ АХЛАХ МЭРГЭЖИЛТЭН,  
ЦАГДААГИЙН ХОШУУЧ Б.БЯМБАА

ТАНИЛЦСАН:  
ДАРГА,  
ЦАГДААГИЙН ХУРАНДАА Б.ОЮУТБОЛД